బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు

ఆ రోజు సరోజినికి పర్వదినం. ఆ పిల్ల కళ్ళకు సమస్తం ఆనందమయంగా తోచింది. వాళ్ళ బావ భైరవమూర్తి గారి మేడ తాజ్‌మహల్లాగుంది. ఇంటిపక్కతోట నందనవనంలాగుంది. తనతో తోటలో షికారు చెయ్యటానికి వచ్చిన సావిత్రి సాక్షాత్తూ దేవకన్యలాగుంది. ఆ రోజున సరోజినికి సావిత్రిని చూస్తే అనురాగం పొంగి పొర్లటం మొదలుపెట్టింది. ఈ ప్రేమావేశం తాత్కాలికమేననీ, పూర్వం ఉన్నది కాదనీ, ముందుండబోదనీ ఆ ఉత్సాహం మీద సరోజినికి తోచటం అసంభవం. దీనికంతా కారణం అప్పుడే ప్రవేశిస్తున్న వసంతరుతువు కాదు. ఆనాడు భైరవమూర్తి గారి శిశువు అన్నప్రాశన.

మీరు సావిత్రిని కాని సరోజినిని కాని బాగా ఎరిగుండకపోతే ఇద్దరూ కవల పిల్లలని చెప్పినా నమ్ముతారు. నిజానికి మటుకు సరోజిని సావిత్రికి పినతల్లి. సావిత్రి సరోజిని కన్న ఏ మాత్రమో పెద్దదీ, సరోజిని కన్న మితభాషి కూడా కావటం చేత చూడగానే ఇద్దరిలో కనబడే భేదమేమిటంటే సావిత్రి పినతల్లికంటే గంభీరంగా ఉండేది. అంతకు మించి ఇద్దరిలోనూ ఎక్కువ తారతమ్యం లేదు.

సరోజిని సావిత్రిని తోటంతా తిప్పి ఆఖరుకు తన ప్రాణానికి మంచి పొదరిల్లంటిది కనబడ్డచోటు చూపి ఇక్కడ కాస్సేపు కూర్చుందామన్నది. ఇద్దరూ ఆకులకింద కూర్చున్నారు. కొంతసేపు ఆ కబుర్లూ, ఈ కబుర్లూ చెప్పి సరోజిని అసలు సంగతి కొచ్చింది.

"అయితే, సావిత్రీ బావ నీ పెళ్ళి చేస్తాడుట నిజమేనా?"

సావిత్రి సమాధానంగా పినతల్లిని చూసి నవ్వింది.

"అంతా నిశ్చయమయిందా?"

"అదే నిశ్చయం. ఇంకా తాంబూలాలిచ్చుకోలేదు."

"నీ కాబోయే మొగుడెవరే?"

సావిత్రి చాలా నేర్పరి. ఎటువంటి ప్రశ్న కటువంటి సమాధానం.

"ఎరుగవటే? మామయ్య ఇక్కడ చదువుకునేటప్పుడు వస్తూండేవాడే - రాధాకృష్ణమూర్తిని!"

"నాకు బాగా జ్ఞాపకం లేదు - అయితే నీకీ సంబంధం ఇష్టమేనా?"

"ఎందుకిష్టం కాదు?"

సరోజిని తనా విషయం మాట్లాడదలుచుకున్నది అయిపోయినట్టు సన్న గొంతులో ఏదో మంగళహారతి ఎత్తి చప్పున ఆపి "ఇప్పుడీ సంబంధం కాకుండాపోతే?" అన్నది.

"ఏమిటి?"

"నిన్ను ఆ అబ్బాయికిచ్చి - ఆయన పేరేమిటి? ఆయనకిచ్చి చెయ్యరనుకో."

"పోనీ! అయినా ఎందుకు చెయ్యరు?"

"ఇంకొకరికిచ్చి చేస్తే?"

"ఇంకోరెవరు?"

"అన్నయ్యకిస్తే?"

సావిత్రి నవ్వి "తాతయ్య కిష్టంలేదుగా?" అంది.

"తాతయ్య సంగతి కాదిప్పుడు! నీ సంగతి చెప్పు?"

"ఏమో! నాకంత యిష్టంలేదు సుమా. మామయ్య ఎప్పుడూ మేనకోడలిని చేసుకోటం నీతికాదంటుంటాడు. అయినా ఇప్పుడెందుకా ఆలోచన?"

సరోజిని సావిత్రి చెయ్యి తీసుకుని వేళ్ళు సాగదీస్తూ "ఇవాళ మానాన్న మీ నాన్న నడగబోతున్నాడు నిన్ను అన్నయ్యకిమ్మని. నీకింకా తెలీదేమో?" అని సావిత్రి మొహంవంక చూసింది. సరోజిని అనుకున్నట్టు సావిత్రి మొహాన ఏ భావం కనపళ్ళేదు. ఇంత రహస్యం చెప్పినా సావిత్రి చలించకపోవటం చూసి సరోజినికి ఉత్సాహభంగమైంది. ఇద్దరూ కొంతకాలం మౌనంగా కూర్చున్న తరువాత సరోజిని పోదామంటూ లేచింది.

"కాస్సేపు కూర్చోవే అబ్బ! ఇంట్లో ఏముంది?" అన్నది సావిత్రి.

"యింకా అడుగూ బొడుగూ కాఫీ ఉందేమో తాగి ఇప్పుడేవస్తా. లేకపోతే మంచినీళ్ళైనా తాగుతా, ఏం చేస్తాం?" అంటూ చెయ్యి వదిలించుకుని సరోజిని ఇంటివైపు పరిగెత్తింది.

సరోజినటు వెళ్ళింది, సుందరం ఇటొచ్చాడు. అతను వెనకనించి సావిత్రిని సమీపించి "ఇక్కడున్నావుటే అమ్మాయి? అమ్మ నీకోసం వెతుకుతూంటేను. ఓసి! నువ్వుటే! కోడలా" అంటూ సావిత్రి పక్కనే కూలబడి ఒక చేత్తో సావిత్రిని దగ్గిరికి తీసుకున్నాడు.

"నీ పెళ్ళప్పుడే పెళ్ళికూతురా? రాధాయి కంటగడుతున్నారూ నిన్ను? మంచి వెధవ! నీకు మంచి మొగడవుతాడు. అలుసుమాత్రం ఇచ్చేవు సుమా! ఒక చెంప నించి తొక్కి పెడితే కాని మాట వినడు జాగ్రత్త."

"ఏమ్మాటలు మామయ్య!"

"ఓసి! నీకెంత సిగ్గే! ఒక్కత్తైవు కూర్చుని మొగుడి విషయం ఆలోచిస్తున్నావేమోనని మంచీ చెడ్డా అడిగితే తప్పా! నేపోతున్నాలే!"

"ఉండు, ఉండు! అలా అయితే నేనూ పెళ్ళి విషయమే మాటాడతాను. ఒకటి చెప్పు. మేనమామను పెళ్ళి చేసుకోవచ్చునా?"

"తప్పు."

"నేను మరి నిన్ను చేసుకోబోతున్నానే!"

సుందరం సావిత్రి చెంపమీద ఒక్కటిపెట్టి "ఈసారి ఆమాటంటే నీతో మాట్లాడను." అన్నాడు.

సావిత్రి చెంపరుద్దుకుంటూ నవ్వి "ఈమాట మీనాన్న అన్నా ఇదేనా శిక్ష?" అన్నది.

సుందరం ఆశ్చర్యంతో మేనకోడలి వంక చూసి "నాకింకా తెలీదే! నీతో ఎవరన్నారు?" అని అడిగాడు.

"సరోజిని."

"దానికన్నీ తెలుసు!.... హు! ఆ అయిదువేలకట్నం నాన్నగారిమతి చెడగొడుతున్నది. సంవత్సరం కిందట ఈ విషయం వచ్చినప్పుడు అయిన వాళ్ళల్లో కట్నంరాదని చాతయిన వంకలన్నీ చెప్పి మనిద్దరికీ ముడిపడకుండా చేశాడు. ఈసారి బావ ఎట్లా తప్పించుకుంటాడు? ఇంకో వెయ్యి ఇస్తామంటే సగోత్రికుల పిల్లనైనా చేసుకుంటారు నాన్నగారు. ఒక్క పాఠం నేర్చుకో, పిల్లా! నీ కెప్పటికైనా పిల్లలు పుడితే విశ్వప్రయత్నం చేసి వాళ్ళకు పెద్దవాళ్ళ నెదిరించటం నేర్పు. నా కిన్నేళ్ళు వచ్చినై, ఇంత చదువు చదివాను. నాన్నగారు రేపు కొండముచ్చును పెళ్ళి చేసుకోమంటే కాదనేటందుకు నాకు ధైర్యం లేదు. మీనాన్న నీకు చనువిచ్చాడుగా! రాధాయినే చేసుకుంటానని పోట్లాడు."

"నేను పోట్లాడను. నాన్న పెళ్ళి విషయం నన్నడగరు, నేను సిగ్గుపడతానని ఆయన నమ్మకం. నేను సిగ్గులేనట్టు ఆయనకెలా తెలియచెయ్యటం?"

"ఆహా, ఏం లోకం! ఎవరి పిల్లల మనస్సు వాళ్ళకు తెలీదు."

2

మర్నాడు సావిత్రికి పెళ్ళికి ముహూర్తం ఏర్పాటు చేశారు. తాంబూలాలు పుచ్చుకున్నారు. ముహూర్తం ఇరవై రోజుల్లో ఉంది.

ఆ సాయంకాలం సుందరం, రాధాకృష్ణమూర్తి కృష్ణ ఒడ్డున ఇసకలో కూర్చున్నారు.

"రాధా! నా పెళ్ళికి తప్పక రావాలి సుమా. చెల్లెలిని చేసుకుంటున్నవాడి పెళ్ళి నీకెక్కడ తటస్తపడుతుంది?" అన్నాడు సుందరం దీనంగా.

"అర్థం లేకుండా మాట్లాడతావేంరా, సుందరం? అప్పకూతుర్ని చేసుకుంటున్నవాడివి నువ్వేనేం లోకంలో? నీకు మళ్ళీ అటువంటిపిల్ల వస్తుందీ?"

"అటువంటి పిల్ల మా సరోజా ఒకత్తె వుందిగా!"

"ఛీ! అప్రాచ్యుడా! వాళ్ళిద్దరూ ఒకటిగా ఉంటారనుకుంటున్నావుకాని, నక్కకూ - ఇద్దరికీ ఎంతో భేదం ఉంది. నాకు సంబంధమే కనపడదు."

"ఇంకేం! నాకు భేదమే కనపడదు. నిన్నా ఇవాళ లోపల వందసార్లు సావిత్రిని సరోజిని పేరుపెట్టి పిలిచాను. అది పలకదు!"

"సిగ్గు."

"నీ మొహం! దానిక్కోపం, వళ్ళుమంట, ఎందుకుండదూ? చిత్రం చూడు. ప్రకృతి మనల్ని వెక్కిరించటానికిట్లా చేసింది కాని, వాళ్ళిద్దరిలో నీకు కనపడ్డ భేదం నాకు కనపడి నీకాభేదం కనపడకుండా వుంటే ఎంత బాగుండేది! నేను సావిత్రిని కొంతవరకు నిశ్చింతగా పెళ్ళి చేసుకునే వాణ్ని. సరోజా నీకు కుదిరేది."

ఇక్కడ రాధాకృష్ణమూర్తి ఈడుకు మించిన మాట అన్నాడు.

"ఎందుకు దిగులుపడతావురా? పెళ్ళయిన మరుక్షణం నించీ ప్రయత్నం చేసినా ఇద్దరికీ సంబంధం కనపడదు."

"నీ దయవల్ల అలా అయినా బాగుండును."

"నాన్నక్కోపం వచ్చింది మీ బావగారిమీద."

"నిన్ను వదులుకున్నందుకా?"

"పెద్ద కట్నం పోయిందే అని."

"సామెత చెప్పినట్టుంది."

పూర్తిగా పొద్దుకూకకుండానే ఇద్దరూ ఇంటిదారి పట్టారు. భైరవమూర్తి గారి మేడముందు రాధాకృష్ణమూర్తి గుడ్‌నైటన్నాడు.

సుందరం రాధాకృష్ణమూర్తి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

"ఒక కప్ కాఫీ తాగిన తరువాత."

"కాఫీ! అవశ్యం."

ఇద్దరూ మూలగదిలో చేరారు. సుందరం లోపలికి వెళ్ళాడు. సరోజినితో రెండుకప్పులు కాఫీ తయారు చెయ్యమన్నాడు. అందుకని సరోజిని మూడుకప్పుల కాఫీ చేసి తనకోకప్పు దాచుకుని మిగిలిన కాఫీ తెచ్చి ఇద్దరికీ ఇచ్చింది. తరవాత కొంచెం ఎడంగా నుంచుని రాధాకృష్ణమూర్తిని పరీక్ష చెయ్యటం మొదలుపెట్టింది.

రాధాకృష్ణమూర్తి కాఫీ కాస్త రుచిచూచి కప్పు బల్లమీద పెట్టి "ఫైన్" అన్నాడు.

సుందరం కూడా కొంచెం తాగి మొహం చిట్లించి, "నాకు కాఫీ రుచి తెలీదురా ఖర్మం!" అన్నాడు.

"సావిత్రికీ అంతే, అన్నయ్యా దానివన్నీ నీ గుణాలే" అన్నది సరోజిని నవ్వుతూ. రాధాకృష్ణమూర్తి కొంచెంసేపు సరోజిని వంకచూసి, తలగోక్కుని కాఫీ తాగటం సాగించాడు.

"ఈ కాఫీ మాత్రం ధుమాగా ఉంది. యమగా ఉందనుకో! అద్భుతంగా ఉందంటేనమ్మ్ము ఎందుకూ? శంకరం అయ్యరు కాఫీకి నకలు. అసలుకు సరియయిన నకలు."

సరోజిని తన ఒక పక్కకు ఒరగేసి రాధాకృష్ణమూర్తిని చూస్తూ "పాపం సావిత్రికి మంచి మొగుడయ్యేవాడు?" అనుకుంది.

"నేను పోతున్నాను. మీకింకేం కావాలి?"

"నీళ్ళు." సుందరం.

"తాగటానికేనా?" రాధాకృష్ణమూర్తి.

"తప్పకుండా! లేకపోతే ఈ చేదు ఇలాగే ఉండనీమంటావా ఏమిటి?"

సరోజిని బిగ్గరగా నవ్వుతూ పరిగెత్తిపోయింది.

రెండు నిమిషాలపాటు స్నేహితులిద్దరూ మౌనంగా కూర్చున్నారు. చివరకు రాధాకృష్ణమూర్తికి మాట్లాడబుద్ధయింది.

"మీ చెల్లెలికి మీ మేనకోడలికీ భేదం లేదంటావేమిరా, సుందరం?"

"ఆఁ?" అన్నాడు సుందరం పరధ్యానంగా.

"ఇద్దరికీ లక్ష భేదం ఉంది."

"ఎవరు?"

"మీ చెల్లెలికీ, మీ సావిత్రికీ."

"ఏమిటి?"

"భేదం - లక్ష భేదం -"

"ఏం భేదం?"

"ఉంది."

"ఎందుకుంది."

"ఎందుకు లేదు."

ఇప్పుడు సుందరం దోవకొచ్చాడు.

"నా ఆలోచనంతా పాడుచేశావు! ఏమిట్రా నువ్వు మాట్లాడుతున్నది?"

రాధాకృష్ణమూర్తి మళ్ళీ వెనక్కు రాదలుచుకోలేదు.

"సావిత్రి ఇంత ఉత్సాహంగా వుండదు."

స్నేహితుడేం మాట్లాడుతున్నాడో తెలీక సుందరం "ఆఁ?" అన్నాడు.

"ఇంత మాట్లాడదు."

"ఎవరు?"

"సావిత్రి."

"సావిత్రంటే? ఓహో సావిత్రా? ఇంకో సావిత్రేమో ననుకున్నా!"

"ఇంత నవ్వదసలు."

"ఎవరు? సావిత్రేనా?"

"ఆ! అంటే సావిత్రికాదు? సావిత్రి!"

"సావిత్రి నవ్వదా?"

"నవ్వదు."

"ఎందుకు నవ్వాలి? నవ్వు నాలుగందాల చేటు."

రాధాకృష్ణమూర్తి తల గోక్కుని అకస్మాత్తుగా లేచి "గుడ్‌నైట్" అని వెళ్ళిపోయినాడు.

3

జరిగిన సంగతేమిటంటే రాధాకృష్ణమూర్తి మొదట సావిత్రి కోసం ఉబలాటపడ్డప్పుడు తన మనస్సును ఆ పిల్ల కర్పించుకున్నాడు. ఒక పిల్ల తన అనుజ్ఞ లేకుండా తన మనసును ఎత్తుకుపోవటం అతనికి కొత్త అనుభవం. అనుభవం లేనివాడు కనకనే పనిపెట్టుకొచ్చి సరోజిని తన మనస్సు ఆశిస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకున్నాడు. దానికి అతనికివ్వబడ్డ శిక్షేమిటంటే సరోజిని!

రాధాకృష్ణమూర్తి మాట్లాడుతున్నది వినిపించుకోకుండా సుందరం ఆలోచిస్తున్నదేమిటంటే తన చెల్లెలికీ సావిత్రికీ ఏం సంబంధం ఉందా అని. దానిక్కారణం ఉంది. అతను సావిత్రిని సరిగా చూసింది కిందటి రోజుదయం, చెల్లెలిని సరిగా చూసిందంతకు పూర్వమే! మగవాడికి పెళ్ళి యావ లేనంతకాలం ఆడపిల్లలంతా ఒకటిగానే ఉంటారు. వాళ్ళిద్దరికీ కొంత పోలికకూడా ఉంటే చెప్పేదేమిటి?

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైన విషయం మొదటినించీ సావిత్రికి దిగులు తన్ను తన మామకియ్యరనే.

మొదటి ముద్రణ : ఆంధ్రభూమి, అక్టోబర్ 1933